

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DOTYCZĄCA USTALEŃ

**ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SOKOŁÓW
PODLASKI, DLA CZĘŚCI OBRĘBU EWIDENCYJNEGO ŁUBIANKI
(ZMIANA STUDIUM NR 3)**

LUTY 2023 r.

Opracowanie wykonane przez:

*VIVERE Łukasz Nitecki
ul. Sanicka 145
97-500 Radomsko*

Główny projektant:

mgr inż. arch. Łukasz Nitecki

Spis treści

1. WPROWADZENIE	5
a. Zakres i cel prognozy oddziaływania na środowisko	5
b. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	5
c. Udział społeczeństwa w opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko	6
2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA, W TYM NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	6
a. Położenie i zainwestowanie	6
b. Położenie fizycznogeograficzne	7
c. Budowa geologiczna	8
d. Rzeźba terenu	8
e. Udokumentowane złoża, tereny i obszary górnicze	9
f. Warunki hydrogeologiczne	9
g. Sieć hydrograficzna	10
h. Warunki klimatyczne	11
i. Gleby	11
j. Szata roślinna i świat zwierzęcy	12
k. Ochrona przyrody	13
l. Powiązania przyrodnicze gminy	14
3. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH	14
a. Stan atmosfery oraz jej główne zagrożenia	14
b. Stan wód powierzchniowych i podziemnych	16
c. Zagrożenia środowiska powodowane przez hałas	18
d. Zagrożenia powodowane promieniowaniem elektromagnetycznym.....	18
e. Poważne awarie	19
4. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM ALBO KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM.....	19
5. PRZEDSTAWIENIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM, W TYM ZAPROPONOWANYCH ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH.....	20
a. Informacje o głównych celach, zawartości oraz powiązaniach z innymi dokumentami	20
b. Ustalenia projektu zmiany studium	20
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO	21
7. WPŁYW USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	22
a. Powietrze.....	22
b. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby	22
c. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	22
d. Oddziaływanie na krajobraz	23
e. Klimat	23
f. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy.....	23
g. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	23

h. Oddziaływanie na obszary chronione	24
i. Oddziaływanie na zasoby naturalne	24
j. Oddziaływanie na klimat akustyczny	24
k. Oddziaływanie na ludzi	24
l. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	25
m. Oddziaływanie na dobra materialne	25
8. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	25
9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU	25
10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	26
11. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	26
12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.	26
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	26

1. WPROWADZENIE

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wynika z art. 3 ust. 1 pkt. 14, art. 46 pkt. 1 oraz art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, niniejsze opracowanie sporządzone jest w ramach procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, która w systemie polskiego prawa jest jednym z podstawowych elementów oceny potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego zagospodarowania terenu wyznaczonego w studium.

a. Zakres i cel prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza skutków wpływu ustaleń projektu zmiany Nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokółów Podlaski obejmuje kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska przyrodniczego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Określa wpływ i zakres potencjalnych zmian w środowisku i warunkach życia mieszkańców, wywołanych realizacją ustaleń projektowanego dokumentu oraz przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne wpływy na środowisko, spowodowane realizacją ustaleń zawartych w studium.

Jej zakres i stopień szczegółowości, który został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Sokółowie Podlaskim, jest zgodny z art. 51 oraz art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Głównym celem niniejszego opracowania – prognozy – jest wskazanie, w jakim stopniu wyznaczone w zmianie studium kierunki będą miały wpływ na środowisko przyrodnicze, dokonanie oceny czy jego zapisy nie naruszają idei zrównoważonego rozwoju zapewniających zachowanie prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi dla obecnych i przyszłych pokoleń oraz wskazanie metod zmniejszenia lub wykluczenia uciążliwości dla środowiska wynikających z realizacji działań zawartych w zmianie studium.

Do pozostałych celów zalicza się:

- ocenę możliwości oddziaływań transgranicznych,
- identyfikację obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe,
- ocenę, na ile zaproponowane rozwiązania pozwolą wzbogacić lub odtworzyć obniżone i zdegradowane wartości środowiska,
- ocenę możliwości pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Opracowanie składa się z części tekstowej oraz części graficznej, opracowanej w skali 1:3 000.

Analizę i ocenę stanu środowiska sformułowano w odniesieniu do terenu całej gminy zawężając zakres ustaleń do obszaru zmiany na etapie formułowania stopnia oddziaływania przyjętych ustaleń na poszczególne komponenty ochrony środowiska.

b. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko posłużono się metodami opisowymi polegającymi na analizie różnych dokumentów planistycznych oraz materiałów z zakresu badań środowiska przyrodniczego, w tym aktualnego opracowania ekofizjograficznego, sporządzonego na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokółów Podlaski, dla części obrębu ewidencyjnego Łubianki (zmiana studium nr 3).

Zebrane w ten sposób informacje posłużyły do określenia istniejącego stanu środowiska przyrodniczego i określenia jego funkcjonowania przy obecnym zainwestowaniu oraz oceny zakresu i charakteru przewidywanych zmian, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń zmiany studium. Punktem wyjścia do tego była identyfikacja czynników mających potencjalny wpływ na środowisko.

C. Udział społeczeństwa w opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem wymagającym sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Elementem tej oceny jest prognoza oddziaływania na środowisko, która zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wymaga udziału społeczeństwa w jej sporządzaniu, dzięki czemu osoby nie posiadające profesjonalnej wiedzy mogą aktywnie włączyć się do konsultacji projektu studium, które w wyniku realizacji jego potencjalnych działań i przedsięwzięć będą oddziaływać na środowisko.

Artykuł 29 w/w ustawy podtrzymuje dotychczasową regulację prawa ochrony środowiska, przyznając prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa „każdemu”. Środowisko przyrodnicze jest bowiem dobrem, które służy wszystkim, nie tylko społeczności lokalnej. Możliwość zapoznania się z prognozą i projektem studium może korzystnie wpłynąć na umiejętności oceny prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń oraz ich potencjalnej wagi, dzięki czemu ma szansę dostarczyć rzeczowych argumentów w dyskusji z forsującymi przedsięwzięcia inwestorami i władzami lokalnymi.

2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA, W TYM NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

a. Położenie i zainwestowanie

Gmina Sokółów Podlaski położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie sokołowskim.

Gmina administracyjnie graniczy:

- od zachodu z powiatem węgrowskim, miastem Węgrów oraz gminami Liw i Miedzna,
- od północy z gminą Kosów Lacki,
- od wschodu z gminą Sabnie i Repki,
- od południa z gminą Bielany.

O korzystnym położeniu gminy decyduje bezpośrednio sąsiedztwo ośrodka powiatowego oraz stosunkowo niewielka odległość od sąsiednich ośrodków powiatowych: Węgrów (17 km), Siedlce (30 km), Siemiatycze i Ostrów Mazowiecka (50 km).

Atrakcyjność gminy podnosi również układ dróg krajowych o znaczeniu międzynarodowym i wojewódzkim, przebiegających przez jej obszar. Należą do nich:

- droga krajowa nr 62 w relacji Wyszaków – Drohiczyn,
- droga krajowa nr 63 w relacji Łomża – Siedlce,
- droga wojewódzka nr 627 w relacji Ostrów Mazowiecka – Sokółów Podlaski.

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa o mniejszym znaczeniu.

Gmina Sokółów Podlaski zajmuje powierzchnię ok. 137 km², a w jej granicach zamieszkuje 5 991 osób (według danych GUS – stan na 31 grudnia 2021 roku).

Gmina podzielona została na trzydzieści dziewięć obrębów ewidencyjnych: Bachorza, Bartosz, Brzozów, Brzozów-Kolonia, Budy Kupienyńskie, Chmielew, Czerwonka, Dąbrowa, Dolne Pole, Dziegietnia, Dziegietnia-Kolonia, Emilianów, Grochów Szlachecki, Grochów Włociański, Justynów, Karlusin, Karolew, Kosierady Wielkie, Kostki, Krasów, Krasnodęby-Kasmy, Krasnodęby-Rafały, Krasnodęby-Sypytki, Łubianki, Nowa Wieś, Podkupientyn, Podrogów, Pogorzal, Przeździatka-Kolonia, Przywózki, Skibniew-Kurcze, Skibniew-Podawce, Wólka Miedzyńska, Węże, Walerów, Wyrąb, Ząbków, Ząbków-Kolonia, Żanecin.

Obszar zmiany studium obejmuje fragment obrębu ewidencyjnego Łubianki o powierzchni ok. 21,23 ha, który zlokalizowany jest na granicy z obrębem Podkupientyn oraz miastem Sokółów Podlaski.

Rys. 1 Położenie obszaru objętego zmianą studium na tle gminy Sokółów Podlaski

Źródło: Opracowanie własne

Obszar objęty zmianą studium obejmuje niemal w całości grunty niezabudowane. Jedynie w jego centralnej części występuje niewielki teren zabudowy zagrodowej.

b. Położenie fizycznogeograficzne

Według podziału fizjograficznego J. Kondrackiego gmina Sokółów Podlaski znajduje się w obrębie mezoregionu Wysoczyzny Siedleckiej. Jednostka ta wchodzi w skład makroregionu Niziny Południowopodlaskiej, podprovincji Niziny Środkowopolskiej oraz prowincji Niż Środkowoeuropejski.

Uwzględniając zmodyfikowaną wersję fizycznogeograficznego podziału Polski opublikowaną w czasopiśmie *Geographia Polonica* w 2018 r.^{*}, położenie gminy nie zmienia się, nastąpiło wyłącznie ujednoczenie granic poszczególnych jednostek.

Sokółów Podlaski zaliczany jest do obszarów o młodoglacjalnej rzeźbie terenu, leży w obrębie Niziny Południowopodlaskiej wchodzącej w skład podprowincji Niziny Środkowopolskiej. Wysoczyzna Siedlecka leży między Równiną Wołomińską na północnym zachodzie, Obniżeniem Węgrowskim na zachodzie, Równiną Łukowską na południu i wschodzie oraz Podlaskim Przełomem Bugu na północy i zajmuje powierzchnię 2502 km². Wysoczyzna powstała na skutek działania lądolodu w okresie zlodowacenia środkowopolskiego stadiału Warty i jego faz recesyjnych. W krajobrazie przeważają moreny: czołowa i denna.

C. Budowa geologiczna

Gmina Sokółów Podlaski znajduje się w obrębie Obniżenia Podlaskiego należącego do Platformy Wschodnioeuropejskiej. Na osadach proterozoicznych zalegają morskie osady ery paleozoicznej i mezozoicznej oraz lądowe utwory trzeciorzędu. Powyżej utworów trzeciorzędowych zalegają osady czwartorzędu, osiągające miąższości około 100 m. Obszar gminy Sokółów Podlaski znajdował się w zasięgu 3 zlodowaceń: podlaskiego, południowopolskiego i środkowopolskiego. W całości znalazł się w zasięgu stadiału Warty najmłodszego zlodowacenia środkowopolskiego. Z tego okresu pochodzi glina zwałowa pokrywająca znaczną część gminy. Na glinie zwałowej zalegają utwory czołowomorenowe, zbudowane z piasków ze żwirami i głazikami. Występują one w formie niewielkich wzgórz i pagórów w rejonie wsi: Budy Kupientyńskie, Kolonia Brzozów, Danusin, Czerwonka, Dolne Pole, Kostki, Kosierady i Węże.

Obszar gminy znajdował się pod wpływem działalności wód fluwioglacjalnych płynących doliną marginalną przed czołem lądolodu stadiału Wkry zlodowacenia środkowopolskiego. W okresie zlodowacenia bałtyckiego gmina znajdowała się w strefie peryglacjalnej, gdzie zachodziła silna denudacja wysoczyzny morenowej powodująca obniżanie wzniesień, łagodzenie stoków, wypełnianie obniżeń. U schyłku zlodowacenia powstały pola piasków i wydmy.

W przypowierzchniowej warstwie gruntów występują utwory plejstoceńskie (gliny, piaski, żwiry morenowe, piaski wodnolodowcowe i fluwioglacjalne) oraz utwory holoceni (muły, mułki i namuły organiczne). Na przeważającym obszarze gminy znajdują się osady morenowe, do których należą piaski gliniaste i gliny zwałowe, miejscami z przewarstwieniami piasków i żwirów. Znaczne powierzchnie (głównie w zachodniej części gminy) pokrywają wodnolodowcowe piaski, piaski ze żwirem i żwiry. Sandr występujący na wschód od Emilanowa utworzony został z piasków, piasków ze żwirami oraz piasków z przewarstwieniami mułków. W rejonie wsi Kostki, Budy Kupientyńskie, Czerwonka, Danusin, Kolonia Brzozów, Dolne Pole, Węże Górne, Kosierady, Kolonia Bachorza występują piaski, żwiry oraz lokalne gliny. Są to osady akumulacji czołowomorenowej: muły, mułki i namuły organiczne.

d. Rzeźba terenu

Rzeźba terenu gminy Sokółów Podlaski jest słabo zróżnicowana. Wysokości bezwzględne wahają się od 139 m n.p.m. w dolinie Czerwonki, w zachodniej części gminy, a 188 m n.p.m. na południowym wschodzie.

Teren gminy znajduje się w obrębie północno – wschodnich krańców fizycznogeograficznego mezoregionu Wysoczyzny Siedleckiej. Morfologicznie leży w obrębie wysoczyzny polodowcowej. Obszar wznosi się w obrębie gminy od 160 do 190 m n.p.m. ze stałym spadkiem w kierunku północnym. Ogólnie teren charakteryzuje się powierzchnią płaską, miejscami falistą o wysokościach względnych około 5 m i spadkach terenu do 5%. Płaską rzeźbę terenu urozmaicają jedynie formy dolinne oraz wzgórza i pagóry moreny czołowej występujące w rejonie wsi: Kostki, Budy Kupientyńskie, Danusin, Kolonia Brzozów, Czerwonka, Dolne Pole, Węże Górne, Kosierady, Kolonia Bachorza. Są to wzniesienia o wysokościach względnych dochodzących do 30 m i nachyleniach stoków od 5 do 10%, miejscami ponad 10%. Pagóry moreny czołowej

---

^{*} J. Solon, J. Borzyszkowski, M. Bidlasik, A. Richling, K. Badora, J. Balon, T. Brzezińska-Wójcik, Ł. Chabudziński, R. Dobrowolski, I. Grzegorzczak, M. Jodłowski, M. Kistowski, R. Kot, P. Kraż, J. Lechnio, A. Macias, A. Majchrowska, E. Malinowska, P. Migoń, U. Myga-Piątek, J. Nita, E. Papińska, J. Rodzik, M. Strzyż, S. Terpiłowski, W. Ziąja, *Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*, *Geographia Polonica*, 2018, t. 91, nr 2, s. 143-170

występujące we wsiach Kostki i Budy Kupientyńskie wchodzi w skład ciągu moren czołowych Kostki - Suchodół. Na przedpolu tego ciągu moren czołowych - na wschód od Emilianowa - zalega duży sandr wysoczyznowy. Charakteryzuje się on powierzchnią prawie płaską, nieznacznie nachyloną, o spadku mniejszym niż 5% i niewielkich nachyleniach zboczny.

Powierzchnia gminy poprzecinana jest dolinami niewielkich rzek: Cetyni, Czerwonki, Miedzanki i Buczynki oraz ich dopływów a także dolinkami erozyjno - denudacyjnymi tworzącymi sieci drobniejszych form związanych z dolinami rzek i obniżen terenu. Na wschód od wsi Wólka Miedzyńska występują doliny wód roztopowych. Są to formy dolinne powstałe w wyniku procesów fluwioglacjalnych. Charakteryzują się wydłużonym kształtem, dość wyrównanym dnem i zboczami o spadku do 5%. Zagłębienia bezodpływowe są formami o kształcie mis i niecek o zróżnicowanej wielkości, głębokości do 2 m i łagodnych zboczach. Największe występują w okolicach wsi Kostki i Budy Kupientyńskie.

Rzeźba obszaru objętego zmianą studium nie jest mocno zróżnicowana, zauważa się niewielkie podwyższenia terenu w części północno-wschodniej oraz południowo-wschodniej. Wysokości względne wahają się od ok. 153 m n.p.m. do ok. 159 m n.p.m.

e. Udokumentowane złoża, tereny i obszary górnicze

Gmina Sokołów Podlaski pod względem zasobności w surowce budowlane należy do ubogich. Przeważającym surowcem budowlanym jest kruszywo drobne w postaci piasków i piasków ze żwirami. W większości są to piaski eoliczne, podrzędnie lodowcowe. Występują one w postaci form wypukłych, głównie wzgórz morenowych. Są to surowce o łatwej eksploatacji, przeważnie odkrywkowo-zboczowej, rzadziej wgłębnej. Tereny poeksploatacyjne można łatwo zrekultywować dla celów leśnych lub rolniczych. Nie stwierdzono większych nagromadzeń kruszywa grubego.

Zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce na dzień 31 grudnia 2021 r. na terenie gminy Sokołów Podlaski udokumentowano następujące złoża kopalin:

Złoża kopalin na terenie Gminy Sokołów Podlaski

Lp.	Nazwa	Rodzaj kopaliny	Zasoby (31 grudnia 2021 r.)		Wydobycie (31 grudnia 2021 r.)	Stan zagospodarowania złoża
			geologiczne (wydobyw. - w przyp. gazu ziemnego i ropy naftowej) bilansowe	przemysł.		
1.	Budy Kupientyńskie	piaski i żwiry	84	-	4	złoże eksploatowane
2.	Dąbrowa	piaski i żwiry	9	-	23	złoże eksploatowane
3.	Skibniew-Kurcze	piaski i żwiry	25	25	0	złoże eksploatowane
4.	Węże III	piaski i żwiry	84	-	34	złoże eksploatowane

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r.

W granicach obszaru objętego zmianą studium nie występują złoża oraz nie wyznaczono obszarów i terenów górniczych.

f. Warunki hydrogeologiczne

Gmina Sokołów Podlaski pod względem hydrogeologicznym leży w obrębie Niecki Mazowieckiej zbudowanej z utworów okresu kredowego, trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Główny poziom wodonośny związany jest z piętrem trzeciorzędowym. Utwory trzeciorzędowe zalegają na dużych głębokościach, a wody tej warstwy charakteryzują się zwiększoną zawartością związków żelaza i manganu, w związku z czym mogą być wykorzystane do celów pitnych po uzdatnieniu. Na terenie gminy Sokołów Podlaski nie znajdują się studnie ujmujące wody trzeciorzędowe.

Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę z pierwszego poziomu wodonośnego, pochodzącego z piaszczystych utworów czwartorzędowych. Głębokość zalegania pierwszego poziomu wodonośnego na przeważającym obszarze gminy występuje głębiej niż 2 m pod powierzchnią terenu. Najpłycej (0-1 m ppt) poziom ten występuje w dolinach i obniżeniach

terenu. Na większości terenu występuje zwierciadło swobodne, które związane jest z poziomem lustra wody w rzekach. Pierwszy poziom wodonośny zasilany jest głównie przez wody opadowe.

Na terenie wsi Kolonia Bartosz i Żanecin, pierwszy poziom wodonośny nie jest izolowany. We wsiach: Czerwonka, Grochów Szlachecki, Dolne Pole, Justynów, Krasów, Kosierady Wielkie oraz Krasnodęby Rafały, poziom ten jest średnio izolowany. Natomiast na pozostałym obszarze jest dobrze izolowany. Brak trudno przepuszczalnej warstwy izolującej przyczynia się do zanieczyszczenia chemicznego i bakteriologicznego wód w tym rejonie. Wody głębszych warstw wodonośnych charakteryzują się zwiększonymi wskaźnikami zawartości żelaza i manganu, w związku z czym dla celów pitnych wymagają uzdatnień. Wody te nie budzą zastrzeżeń pod względem bakteriologicznym.

Południowo-zachodnia część obszaru gminy znajduje się na terenie nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 215 „Subniecka warszawska”. Jest to dwudzielne piętro wodonośne w utworach trzeciorzędowych, gdzie poszczególne piętra wodonośne zachowują odrębność hydrauliczną. Płytsza część występuje w mioceńskich pylastych piaskach i mułkach z węglem brunatnym, ten poziom wodonośny nie jest eksploatowany. Część głębsza, oddzielona mułkami i pyłami występuje na głębokości poniżej 200 m. Są to drobno i średnioziarniste piaski z glaukonitem o miąższości od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Warstwy wodonośne tego piętra są izolowane od wpływów z powierzchni słabo przepuszczalnymi ilami plioceńskimi o miąższości rzędu 100 m. Obszar objęty zmianą studium znajduje się poza granicami GZWP.

Obszar gminy, zgodnie z nowym podziałem Polski na jednolite części wód podziemnych[†] (JCWPd), znajduje się w zasięgu JCWPd Nr PLGW200055. Stanowi ona złożony system wodonośny, w obrębie którego wyróżniono cztery poziomy wodonośne, rozdzielone utworami trudnoprzepuszczalnymi.

g. Sieć hydrograficzna

Gmina Sokołów Podlaski położona jest w dorzeczu Bugu (zlewnia III rzędu). Teren gminy odwadniany jest przez następujące rzeki: Cetynia, Czerwonka, Miedzanka i Buczynka.

Cetynia jest lewobrzeżnym dopływem Bugu i przepływa przez centralną część gminy. Jej źródła znajdują się na południowy wschód od Sokołowa Podlaskiego, w rejonie Żanecina i Karlusina. W granicach gminy Sokołów przepływa na krótkim odcinku i ma charakter rowu melioracyjnego. Poza granicami gminy jest rzeką nieuregulowaną, tworzącą wiele zakoli. Poniżej Sokołowa Cetynia jest silnie zanieczyszczona, prowadzi wody nie odpowiadające normatywowi.

Buczynka jest również lewobrzeżnym dopływem Bugu uchodzącym na terenie gminy Ceranów. Jej źródła znajdują się w północnej części uroczyska Przeździatka. Na krótkim odcinku rzeka wyznacza granicę gminy Sokołów Podlaski.

Czerwonka jest prawobrzeżnym dopływem Liwca i przepływa przez południowo-zachodnie tereny gminy. Wypływa z terenów leśnych położonych pomiędzy wsiami Węże i Dolne Pole.

Miedzanka jest także prawobrzeżnym dopływem Liwca i wypływa z zatorfionego zagłębienia znajdującego się na południe od wsi Wólka Miedzyńska i płynie sztucznym, bardzo głębokim korytem. Na terenie gminy znajduje się jedynie odcinek źródłowy rzeki. Stanowi ona fragment zachodniej granicy gminy.

Na terenie gminy Sokołów Podlaski nie występują większe naturalne zbiorniki wód stojących. Nielicznie występują śródbagiennie "oczka wodne" o zmiennym poziomie lustra wody zależnym od pory roku i ilości opadów atmosferycznych oraz wypełnione wodą (głównie po roztopach i obfitych deszczach) dna zagłębień bezodpływowych, stanowiących pozostałości po istniejących niegdyś jeziorach polodowcowych. Antropogenicznymi zbiornikami wód stojących są nieliczne torfianki, zbiorniki powstałe w miejscach eksploatacji kruszywa mineralnego, zbiorniki przeciwpożarowe oraz rowy melioracyjne. Większe "oczka wodne" występują we wsiach: Pogorzal, Ząbków Kolonia i Węże.

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód powierzchniowych rzecznych, obszar gminy Sokołów Podlaski znajduje się w zasięgu:

[†] Zgodnie z Planami Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy przyjętymi w 2011 r. w Polsce obowiązywał podział na 161 JCWPd. Na potrzeby ich aktualizacji, która miała miejsce w 2016 r. opracowano nowy podział na 172 JCWPd – związany jest on z przyjętą (według PIG-PIB) definicją modelu pojęciowego systemu hydrogeologicznego. Plany gospodarowania wodami na obszarze poszczególnych miast wygasnąc 22 grudnia 2021 r. Zgodnie z ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2368) obowiązujące plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy zachowują moc prawną do 22 grudnia 2022 r. Aktualnie trwa proces opracowania rozporządzeń wprowadzających drugą aktualizację planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

- JCWP „Myśla” (krajowy kod to: PLRW2000172665949) – potok nizinny piaszczysty,
- JCWP „Cetynia od źródeł do Okna” (krajowy kod to: PLRW20001726671249) – potok nizinny piaszczysty, w granicach której znajduje się obszar objęty zmianą studium,
- JCWP „Kosówka” (krajowy ko to: PLRW200017266749) - potok nizinny piaszczysty,
- JCWP „Stara Rzeka od źródeł do dopł. z Kukawek” (krajowy kod to: PLRW20001726681489) – potok nizinny piaszczysty,
- JCWP „Dopływ spod Ruchny” (krajowy kod to: PLRW200017266856) – potok nizinny piaszczysty,
- JCWP „Grochowska Struga” (krajowy kod to: PLRW2000172668589) – potok nizinny piaszczysty,
- JCWP „Miedzinka z dopływami do ujścia” (krajowy kod to: PLRW200017266869) – potok nizinny piaszczysty,
- JCWP „Buczynka” (krajowy kod to: PLRW2000232667329) - potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych.

h. Warunki klimatyczne

Gmina Sokółów Podlaski znajduje się w środkowo-wschodniej części regionu Mazowiecko-Podlaskiego. Charakterystyczne dla tego regionu są wpływy ostrego klimatu kontynentalnego, co wiąże się z dużymi rocznymi amplitudami temperatury powietrza, krótką wiosną, stosunkowo długim i ciepłym latem oraz długą i chłodną zimą.

Średnia roczna temperatura powietrza na obszarze gminy waha się w okolicach 7,5°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, w którym średnia temperatura wynosi +20°C, najzimniejszym jest styczeń, którego średnia temperatura sięga -1,7°C. Ujemne są także średnie wieloletnie temperatury listopada oraz marca. Sprawia to, że zima w tej części kraju jest długa i dość ostra. W ciągu roku występuje średnio 131 dni z przymrozkami, które pojawiają się również w maju i we wrześniu. Dni mroźnych, z temperaturą maksymalną poniżej 0°C, jest średnio 53. Z kolei dni bardzo mroźnych, gdzie temperatura minimalnej spada poniżej -10°C, jest 33. Okres bez przymrozkowy trwa 160 dni, a okres wegetacyjny 210 dni. Pokrywa śnieżna zalega przez około 110 dni i zanika zazwyczaj na koniec marca.

Średnioroczna wilgotność powietrza wynosi 82%, przy czym średnioroczna wartość zachmurzenia wynosi 6,5 stopnia pokrycia nieba. Najmniejsze zachmurzenie występuje w miesiącach czerwiec i wrzesień, natomiast największe przypada na okres zimowy. Średnia roczna wielkość opadów atmosferycznych na terenie gminy jest niska i wynosi 560 mm.

Na terenie gminy Sokółów Podlaski przeważają wiatry zachodnie, poza tym często pojawiają się wiatry południowo-zachodnie i północno-zachodnie. Najrzadziej notowane są wiatry z kierunku północnowschodniego. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0 m/sek. Wiatry silne i bardzo silne występują rzadko i pochodzą właśnie z kierunku zachodniego.

i. Gleby

Podłoże macierzyste gleb gminy Sokółów Podlaski stanowią utwory lodowcowe i wodnolodowcowe oraz utwory współczesne. Gleby te są nieznacznie zróżnicowane pod względem typologicznym. Przeważają gleby bielcowe i brunatne, wytworzone z piasków gliniastych lekkich lub piasków słabo gliniastych. Na znacznych powierzchniach występują czarne ziemie powstałe z glin lekkich lub piasków gliniastych lekkich. W dolinach i obniżeniach terenu znajdują się czarne ziemie wytworzone z piasków słabo gliniastych i piasków gliniastych lekkich oraz gleby mułowo-torfowe.

Pośród gruntów ornych wyróżnić można dwa przeważające kompleksy rolniczej przydatności gleb: żytni bardzo dobry i pszenno-dobry. Gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego (gleby klasy IIIb) występują we wszystkich wsiach gminy. Większe zwarte kontury gleb kompleksu pszenno-dobrego występują we wsiach: Bartosz, Nowa Wieś, Podrogów, Przeździatka, Przywózki, Ząbków, Żanecin.

We wszystkich wsiach występują gleby należące do kompleksów: żytniego dobrego i żytniego słabego, należące do IV klasy. Gleby kompleksu żytniego bardzo słabego występują w postaci pojedynczych konturów we wsiach: Bartosz, Budy Kupiecińskie, Karlusin, Łubianki, Nowa Wieś, Podrogów, Kolonia Przeździatka, Przywózki, Wólka Miedzyńska, Wyrąb, Ząbków.

Gleby kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego, należące do gleb klasy III i IVa znajdują się we wsiach: Bartosz, Budy Kupiecińskie, Nowa Wieś, Przeździatka, Przywózki, Ząbków, Żanecin. Pojedyncze skupiska gleb kompleksu zbożowo-pastewnego słabego wyróżniono we wsiach: Bartosz, Budy Kupiecińskie, Karlusin, Przeździatka, Przywózki, Wólka

Miedzyńska. Gleby kompleksu pszennego bardzo dobrego, należące do klasy gleb I i II, występują na terenie 3 wsi: Nowa Wieś, Przeździatka i Karlusin.

Wśród trwałych użytków zielonych na terenie gminy dominuje kompleks średni (gleby klasy III i IV), którego gleby występują we wszystkich wsiach. Również gleby kompleksu użytków zielonych słabych występują w postaci drobnych konturów prawie we wszystkich wsiach, z wyjątkiem wsi: Kolonia Przeździatka, Wesola, Wólka Miedzyńska, Wyrąb i Żanecin.

Kompleks użytków zielonych dobrych występuje we wsiach: Bartosz, Brzozów, Dziegietnia, Kolonia Dziegietnia, Emilianów, Justynów, Krasnodęby Kasmy, Krasnodęby Sypytki, Krasnodęby Rafały, Krasów, Nowa Wieś, Podrogów, Podkupientyn, Pogorzal, Kolonia Przeździatka, Skibniew Podawce, Wólka Miedzyńska, Ząbków, Kolonia Ząbków, Żanecin.

Najsłabsze gleby występują we wsiach: Budy Kupientyńskie, Chmielew, Czerwonka, Karlusin, Kostki, Skibniew Kurcze, Walerów, Węże, Ząbków.

Pod względem użytkowania terenu, powierzchnia obszaru objętego zmianą studium charakteryzuje się dominacją gruntów rolnych, zajmujących ponad 98% jego powierzchni (występują grunty klasy: Br-PsV, Br-RV, ŁIV, PsIV, PsV, RIIBb, RIVa, RIVb, RV, W-ŁIV, W-PsIV). Pozostałą część terenu analizowanego zajmują użytki drogowe.

j. Szata roślinna i świat zwierzęcy

W podziale Polski na krainy i dzielnice przyrodniczo-leśne, lasy gminy Sokołów Podlaski znajdują się w IV Krainie Mazowiecko-Podlaskiej, w Dzielnicy 5 – Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej.

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy stanowi około 19,7% ogólnej powierzchni gminy (wg danych GUS, stan na 31.12.2021 r.). Znaczna część lasów państwowych, podlegających Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie, wchodzi w całości w skład Nadleśnictwa Sokołów, przez które jest administrowane i nadzorowane.

Na obszarze gminy Sokołów Podlaski największym kompleksem leśnym jest, znajdujące się w północnej części gminy, uroczysko Przeździatka należące do lasów państwowych, które zajmuje powierzchnię około 1000 ha. Poza tym w tej części gminy znajduje się jeszcze jeden zwarty kompleks leśny, który położony jest na południowym - wschodzie od wsi Pogorzal i zajmuje powierzchnię ok. 100 ha. W części środkowej gminy znajduje się uroczysko Ząbki, które zajmuje około 90 ha. W części zachodniej występują w dużym rozproszeniu spore kompleksy lasów chłopskich, otaczające niewielkie, jednooddziałowe, pojedynczo usytuowane uroczyska lasów państwowych takie jak: Brzozów, Karolew i Węże. W części zachodniej gminy znajduje się także jedno większe uroczysko lasów państwowych - uroczysko Grochów Szlachecki, które zajmuje ok. 120 ha. Drugi co do wielkości kompleks leśny znajduje się w części wschodniej, który z przylegającym uroczyskiem Kupientyn zajmuje około 250 ha.

Na południe od w/w struktur leśnych znajdują się porozrzucane bardzo małe, bądź małe fragmenty lasów o nieregularnym kształcie. Na pozostałej powierzchni gminy występują rozproszone niewielkie kompleksy lasów prywatnych, wśród których znajdują się małe powierzchnie gruntów aneksowych takie jak: uroczysko Podrogów (6,14 ha), Bachorza (0,76 ha) i Łubianki (5,55 ha). W granicach gminy Sokołów Podlaski część lasów uznano za lasy wodochronne, ich zadaniem jest utrzymanie zdolności retencyjnej gleb leśnych. Pozostałe to lasy gospodarcze, których podstawowym celem jest produkcja surowca drzewnego.

W lasach analizowanej gminy występuje kilkanaście typów siedliskowych, m.in.: las mieszany świeży, bór mieszany świeży, las mieszany wilgotny, bór świeży, las wilgotny - ols. Zdecydowaną dominantą wśród komponentów drzewostanów jest sosna (50% powierzchni leśnej). W 20% powierzchnię leśną stanowią drzewostany brzożowe. Natomiast drzewostany dębowe i olszowe zajmują po 10% ogólnej powierzchni lasów. W drzewostanach występują również domieszki gatunków, tj. dąb czerwony i akacja. W podroście spotyka się: dąb, świerk i jesion, natomiast warstwie podszytu występują: leszczyna, kruszyna, jałowiec, grab, czeremcha, brzoza i trzmielina. Wśród nasadzeń produkcyjnych przeważają: buk, jodła, modrzew, daglezwia, świerk i dąb. Świadczy to o bogactwie gatunkowym tych lasów.

Struktura wiekowa lasów jest korzystna i ma pozytywny wpływ na funkcjonowanie środowisk jako systemów przyrodniczych. Na terenie gminy Sokołów Podlaski przeważają drzewostany IV klasy wieku (61- 80 lat). Duży udział mają też lasy w II i III klasie wieku (21- 40 i 41- 60 lat).

Użytki zielone występują głównie w dolinkach niewielkich rzek i lokalnych obniżeniach terenu. Udział łąk i pastwisk w ogólnej strukturze gruntów gminy jest bardzo mały. Duże kompleksy łąk na terenie gminy nie występują. Do

najważniejszych roślinnych zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych należą niektóre zbiorowiska leśne, np. bory mieszane występujące w uroczysku Przeździatka, w lesie koło wsi Wyrąb oraz między Brzozowem a Ząbkowem. Część z nich zajmują siedliska dąbrów świetlistych.

Fragmenty dąbrowy zachowały się w uroczysku Przeździatka. Grądy i lasy łęgowe także występują na znacznych powierzchniach w obniżeniach uroczyska Przeździatka, jak również koło wsi Wyrąb i Brzozów. Częściowo zostały przekształcone z powodu nasadzeń świerka i sosny. Łęgi wiązowo-jesionowe i jesionowo-olszowe zachowały się fragmentarycznie w dolinach strumieni, zwłaszcza nad Czerwonką. Zbiorowiska zaroślowe występują na niewielkich powierzchniach gminy, w dolinkach rzecznych, obniżeniach terenu, wzdłuż niektórych dróg i na obrzeżach lasów. Najczęściej spotykane są łożowiska i zbiorowiska okrajkowe, m.in. z głogiem prostokieliszkowym.

Zbiorowiska wodne nie występują na terenie gminy, gdyż brak jest większych zbiorników wodnych. Zbiorowiska nadwodne i szuwarowe zachowały się wzdłuż rowów melioracyjnych, a także na brzegach rzek i nielicznych oczek wodnych. Są to zbiorowiska trzciny, pałki szerokolistnej, mozgi trzcinowatej, turzyc i sitów. Zbiorowiska murawowe występują na terenie gminy na suchych, piaszczystych siedliskach, np. na obrzeżach borów koło wsi Węże i Budy Kupientyńskie. Reprezentowane są przez następujące gatunki: macierzanka piaszkowa, zawciąg pospolity, kocanki piaszkowe, pięciornik piaszkowy, drakiew żółta, chaber nadreński.

Ze względu na niewielką powierzchnię łąk, trawiaste zbiorowiska roślinne także zajmują niewielkie powierzchnie. Dominują łąki wilgotne z ostrożeńcem łąkowym i rdestem wężownikiem.

Faunę gminy Sokołów Podlaski tworzą gatunki leśne, polne, łąkowe i zurbanizowane. Ssaki reprezentowane są przede wszystkim przez: łosia, dziką i sarnę, kunę leśną, lisa, borsuka, łasicę łaską. Dostateczna jest także grupa ssaków owadożernych i gryzoni oraz nietoperzy. Z tych ostatnich stwierdzono karlika malutkiego, mroczka późnego, borowca wielkiego i gacka wielkoucha. Z grupy kręgowców najliczniej reprezentowane są ptaki. Na szczególne podkreślenie zasługują rzadkie gatunki zagrożone wyginięciem, do których należy: błotniak łąkowy, krogulec, przepiórka, żuraw, brodziec samotny, trzemielojad, kobuz, turkawka, muchołówka mała oraz srokosz. Szczególnie licznie występują niektóre gatunki leśne w uroczysku Przeździatka, takie jak np. dzięcioł czarny, myszołów zwyczajny, jarzębatka, gil, kruk, dzięciołek, sikora czarnogłowa, pelzacz leśny i inne. W krajobrazie rolniczym dostatecznie spotykane są: potrzęszczyk, ortolan, gawron, skowronek polny i pliszka żółta.

Pośród gadów i płazów zarejestrowano dotychczas na terenie gminy: jaszczurkę zwinkę, zaskrońca, padalca, jaszczurkę żyworodną i żmiję zygzakowatą, a także: kumaka nizinny, ropuchę szarą i zieloną, rzekotkę drzewną oraz żaby.

k. Ochrona przyrody

Ochrona przyrody to ogół działań mających na celu zachowanie w niezmienionym lub optymalnym stanie przyrody oraz utrzymanie stabilności ekosystemów, w tym również poprzez zachowanie różnorodności biologicznej. Na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.), w granicach gminy Sokołów Podlaski występują:

- użytki ekologiczne: „Użytek 606”, „Użytek 607”, „Użytek 608”, „Użytek 609”, „Użytek 610”, „Użytek 611”,
- Sielecko – Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

W granicach obszaru objętego zmianą studium nie występują: punktowe i obszarowe formy ochrony przyrody, korytarze ekologiczne, rośliny, zwierzęta i grzyby objęte ochroną gatunkową, typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunki roślin i zwierząt wymienionych w Załączniku Dyrektywy Siedliskowej.

Najbliższe położonymi względem obszaru opracowania formami ochrony przyrody są:

- użytk ekologiczny „Użytek 611”, usytuowany w odległości ok. 4 km w kierunku północno - zachodnim od granic opracowania,
- Sielecko – Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu – usytuowany w odległości ok. 7,5 km w kierunku południowo - zachodnim od granic opracowania,
- rezerwat przyrody Śnieżyczki – usytuowany w odległości ok. 8 km w kierunku południowo - wschodnim od granic opracowania.

I. Powiązania przyrodnicze gminy

Powiązanie wewnętrzne i zewnętrzne analizowanego obszaru z elementami systemu krajowego realizowane jest przez zespół korytarzy europejskiej sieci ekologicznej EECONET.

Inicjatywa utworzenia europejskiej sieci ekologicznej EECONET (European ECOlogical NETwork), zgłoszona na Konferencji w Maastricht (9-12.12.1993 r.), została w Polsce podjęta i zrealizowana w roku 1995 (Liro 1995). Sieć ta składa się z dwóch podstawowych elementów: obszarów węzłowych i korytarzy ekologicznych. Obszar węzłowy to *jednostka ponadekosystemalna, wyróżniająca się z otoczenia bogactwem ekosystemów o charakterze zbliżonym do naturalnego, seminaturalnych i antropogenicznych, ekstensywnie użytkowanych, bogatych w gatunki specyficzne dla tradycyjnych agrocenoz*. Korytarze ekologiczne są to *struktury przestrzenne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami do nich przylegającymi*.

W granicach gminy nie występują korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadregionalnym.

3. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

Ocena uwarunkowań środowiska przyrodniczego, warunków sanitarno-zdrowotnych oraz walorów krajobrazowych obszaru opracowania pozwala na dokonanie diagnozy jego obecnego oraz potencjalnego stanu, jak również możliwości dalszego funkcjonowania. W warunkach naturalnych środowisko przyrodnicze tworzy układ wzajemnie ze sobą powiązanych i wpływających na siebie elementów abiotycznych i biotycznych. Wszelka działalność człowieka powoduje zmiany w pierwotnym stanie równowagi. Przekształceniom i degradacji na skutek antropopresji podlegają poszczególne elementy środowiska, przy czym zmiana jednego wywołuje zaburzenia równowagi w całym układzie, co oddziałuje na pozostałe elementy. Poszczególne komponenty środowiska odznaczają się zróżnicowaną wrażliwością na procesy degradujące, przez co ich stan i możliwości funkcjonowania są również odmienne.

a. Stan atmosfery oraz jej główne zagrożenia

Stan zanieczyszczenia powietrza jest jednym z najbardziej zmiennych stanów środowiska. W znaczącym stopniu zależy on od wielkości chwilowych emisji ze źródeł zlokalizowanych na danym terenie oraz od wielkości transgranicznej migracji zanieczyszczeń. Rozprzestrzenianie zanieczyszczeń w atmosferze determinowane jest warunkami meteorologicznymi, w tym intensywnością turbulencji wywołanej czynnikami mechanicznymi i termicznymi oraz właściwościami fizyczno-chemicznymi atmosfery. W odniesieniu do obszaru analizowanego, chociaż brak jest danych dotyczących stanu atmosfery, należy uznać, że generalnie powietrze atmosferyczne w jego obrębie charakteryzuje się relatywnie dobrą jakością i nie ma podstaw do obaw o przekroczenia parametrów imisyjnych (poza potencjalnymi incydentalnymi sytuacjami awaryjnymi).

Omawiając stan zanieczyszczeń powietrza w ramach obszaru analizowanego można wyróżnić następujące antropogeniczne źródła emisji:

- emisję punktową - zorganizowaną emisję z kominów zakładowych powstałą w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych. Emisja zanieczyszczeń z procesów przemysłowych i energetyki na terenie analizowanym ma niewielkie znaczenie – wyłącznie lokalne zakłady mogą stanowić punktowe źródło zanieczyszczeń. Nie ma jednak dostępnych danych, pozwalających na ocenę poziomu tego rodzaju zanieczyszczeń na obszarze analizowanym,
- emisję liniową - komunikacyjną, pochodzącą głównie z transportu samochodowego. Potencjalne źródło zagrożenia dla atmosfery stanowią ciągi komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu. Ruch samochodowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów. Źródło emisji komunikacyjnej znajduje się nisko nad ziemią, co sprawia, że zanieczyszczenia emitowane z silników pojazdów kumulują się w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ na jakość powietrza maleje wraz z odległością. Brak jest

danych dotyczących wielkości emisji substancji szkodliwych do atmosfery pochodzących z transportu na przedmiotowym terenie. Niemniej jednak sektor ten ma coraz większy wpływ na jakość i stan powietrza znajdującego się w ich sąsiedztwie,

- emisję powierzchniową, w skład której wchodzi zanieczyszczenia komunalne. Obecnie w granicach obszaru objętego zmianą studium nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy oraz nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Zlokalizowane w jego sąsiedztwie tereny zabudowy ogrzewane są za pomocą indywidualnych systemów grzewczych. Dominującym paliwem stosowanym w procesie spalania jest węgiel, jednak nierzadko zdarza się, iż stosowane są paliwa różnej jakości, a nawet odpady, co powoduje uwalnianie szkodliwych substancji do atmosfery. Chociaż brak jest informacji dotyczących emisji z w/w źródła, ten rodzaj zanieczyszczeń jest szczególnie odczuwalny w sezonie zimowym, kiedy następuje intensyfikacja eksploatacji palenisk,
- emisję z rolnictwa (uprawy i hodowla zwierząt) – działalność rolnicza może być źródłem zanieczyszczeń, gdy wskutek nieumiejętnie prowadzonych zabiegów agrotechnicznych wywiewane są do atmosfery drobiny nawozów sztucznych, pestycydów, herbicydów i innych związków toksycznych. Źródłem zanieczyszczeń może być również spalanie różnego rodzaju odpadów gromadzonych w gospodarstwach (innych niż z lokalnych kotłowni), jak również wywiewanie cząstek gleby w trakcie przemieszczania się na polach maszyn i narzędzi rolniczych.

W oparciu o obowiązujące przepisy Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, dokonuje corocznej oceny jakości powietrza dla województwa mazowieckiego, celem uzyskania informacji o stężeniu zanieczyszczeń w powietrzu. Przedstawione poniżej dane stanowią przytoczenie wyników Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2021.

Na terenie województwa mazowieckiego zostały wydzielone 4 strefy - zgodnie Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2021:

- Aglomeracja Warszawska – kod strefy PL1401,
- miasto Płock - kod strefy PL1402 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- miasto Radom - kod strefy PL1403 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- strefa mazowiecka – kod strefy PL1404 – obejmująca pozostały obszar województwa, w tym obszar objęty przedmiotowym opracowaniem.

Wynikiem oceny, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego lub docelowego,
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe,
- klasa D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Interpretując wyniki klasyfikacji należy pamiętać, że wynik taki nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać bowiem np. lokalny problem związany z daną substancją.

Klasyfikacja strefy mazowieckiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO₂	NO₂	C₆H₆	CO	O₃	PM₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM_{2,5}
A	A	A	A	A*	C	A	A	A	A	C	C1**

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2021

*- dla ozonu – poziom celu długoterminowego – strefa uzyskała klasę D2

**- dla pyłu zawieszzonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza – strefa uzyskała klasę A

Strefa mazowiecka uzyskała klasę C z powodu przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz pyłu PM₁₀.

Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia, jest określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie. W efekcie oceny przeprowadzonej w 2021 roku pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla NO_x i SO₂ strefę mazowiecką zakwalifikowano do klasy A. Natomiast z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefę zaliczono do klasy A/D2.

Klasyfikacja strefy mazowieckiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia		
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
NO _x	SO ₂	O ₃ †
A	A	A*

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2021

*- dla ozonu – poziom celu długoterminowego – strefa uzyskała klasę D2

b. Stan wód powierzchniowych i podziemnych

Zlokalizowana w granicach obszaru objętego zmianą studium JCWP „Cetynia od źródeł do Okna” objęta została badaniami wykonywanymi w ramach sieci monitoringu operacyjnego wód powierzchniowych w latach 2017 - 2018. W ramach badania jednolitych części wody ocenie poddaje się: stan/potencjał ekologiczny, stan chemiczny oraz stan.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami stan/potencjał ekologiczny klasyfikuje się na podstawie zbadanych elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych do jednej z pięciu klas:

- I – oznacza stan/potencjał ekologiczny maksymalny,
- II – oznacza stan/potencjał ekologiczny dobry,
- III – oznacza stan/potencjał ekologiczny umiarkowany,
- IV – oznacza stan/potencjał ekologiczny słaby,
- V – oznacza stan/potencjał ekologiczny zły.

Stan chemiczny badany na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód dzieli się na:

- dobry - oznacza stan chemiczny wymagany do spełnienia celów środowiskowych ustalonych dla jednolitej części wód powierzchniowych, zgodnie z ustawą Prawo wodne,
- poniżej dobrego - jeżeli jeden lub więcej wskaźników chemicznych nie osiąga zgodności ze środowiskowymi normami jakości,

Stan jednolitej części wód określa się jako:

- dobry – w przypadku gdy dana JCW osiąga przynajmniej dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- zły – w każdym innym przypadku niż wymieniony powyżej.

Wyniki badań jednolitych części wody przedstawia poniższa tabela:

Wyniki badań jednolitych części wody zlokalizowanych na obszarze analizowanym w latach 2017 -2018

Nazwa JCW	Nazwa pkt. pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych Specyficzne zaniecz. synt. liniesyntet. (3.6)	Stan/ Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Cetynia od źródeł do Okna	Cetynia - Sabnie	3	2	>2	2	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły

Źródło. Ocena stanu jednolitych części wód, rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017-2018

Zgodnie natomiast z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (M.P.2011 r. Nr 49 poz. 549, Dz. U. 2016 poz. 1911)§, stan zlokalizowanych na terenie gminy JCWP przedstawia poniższa tabela:

† Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa świętokrzyska uzyskała klasę D2

§Zgodnie z Planami Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy przyjętymi w 2011 r. w Polsce obowiązywał podział na 161 JCWPd. Na potrzeby ich aktualizacji, która miała miejsce w 2016 r. opracowano nowy podział na 172 JCWPd – związany jest on z przyjętą (według PIG-PIB) definicją modelu pojęciowego systemu hydrogeologicznego. Plany gospodarowania wodami na obszarze poszczególnych miały wygasnąć 22 grudnia 2021 r. Zgodnie

Stan JCWP rzecznej zlokalizowanej na terenie analizowanym						
Nazwa JCWP	Status	Aktualny stan	Zakładany cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje	Uzasadnienie derogacji
Cetynia od źródeł do Okna	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona	brak	-

Źródło: Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Stan JCWPd Nr 55 zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (M.P.2011 r. Nr 49 poz. 549, Dz. U. 2016 poz. 1911), przedstawia poniższa tabela:

Stan JCWPd zlokalizowanej na terenie analizowanym						
Nr JCWPd	Ocena stanu		Zakładany cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje	Uzasadnienie derogacji
	ilościowy	chemiczny				
55	dobry	dobry	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	niezagrożona	brak	-

Źródło: Plan zagospodarowania wód na obszarze dorzecza Wisły

Analizowana JCWPd charakteryzowała się dobrym stanem ilościowym oraz dobrym stanem chemicznym. Cel środowiskowy zakłada utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

Wyżej zaprezentowana jakość wód wynika przede wszystkim z charakteru zagospodarowania terenu zlewni, a także charakteru ognisk zanieczyszczeń, za które uznać należy takie efekty działalności człowieka, prowadzące do zmian własności fizycznych, chemicznych oraz biologicznych, obniżających walory jakościowe wód.

Na terenie gminy za potencjalne źródła zagrożenia należy uznać:

- ścieki odprowadzane w zorganizowany sposób systemami kanalizacyjnymi – wprowadzanie do wód substancji biogenych zawartych w ściekach komunalnych, jest czynnikiem przyspieszającym eutrofizację wód, czyli wzbogacanie w substancje biogenne (azot i fosfor), której wynikiem jest wzrost żyzności wód oraz zmiany w liczebności i różnorodności gatunkowej, a także zakwity glonów, powstawanie odtlenionych martwych stref i wymywanie azotanów do wód podziemnych, co ma wpływ na cały ekosystem. Obowiązujące regulacje prawne zabraniają bezpośredniego odprowadzania nieczystości do wód i do ziemi oraz określają warunki, jakie muszą spełniać ścieki przed ich wprowadzeniem do w/w elementów, niemniej jednak ich emisja do środowiska wodnego nie zostaje bez wpływu na jego stan.
- dysproporcja między zasięgiem systemu wodociągowego i kanalizacji sanitarnej – największy problem w tym zakresie występuje na terenach rozproszonej zabudowy, w ramach których ludność korzysta jedynie z rozwiązań indywidualnych (zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe lub przydomowych oczyszczalni ścieków). Zgodnie z danymi GUS, w 2020 r. na terenie gminy Sokółów Podlaski z sieci wodociągowej korzystało 79,7% mieszkańców, natomiast z sieci kanalizacji sanitarnej jedynie 7,1%,
- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe,
- zanieczyszczenia wprowadzane razem z wodami opadowymi pochodzące z utwardzonych obszarów zurbanizowanych: parkingów, terenów przemysłowych, handlowych,
- spływy powierzchniowe z tras komunikacyjnych,
- zanieczyszczenia pochodzące z celów hodowlanych, np. intensywnej hodowli zwierząt gospodarskich,

---

z ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2368) obowiązujące plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy zachowują moc prawną do 22 grudnia 2022 r. Aktualnie trwa proces opracowania rozporządzeń wprowadzających drugą aktualizację planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

- zanieczyszczenia pochodzące z leśnictwa – spowodowane poprzez np. stosowanie środków chemicznych do zwalczania szkodników drzew,
- pływy powierzchniowe z terenów pól uprawnych, na których stosowane są nawozy mineralne i chemiczne środki ochrony roślin. Zawierają one znaczne ilości miogenów odpowiedzialnych za powstawanie deficytu tlenowego w wodzie poprzez nadmierny rozwój glonów, co może prowadzić do eutrofizacji zbiorników wodnych.

C. Zagrożenia środowiska powodowane przez hałas

Jednym z bardziej determinujących czynników jakości środowiska jest *hałas rozumiany jako dźwięki niepożądane, uciążliwe, szkodliwe*. Może wywierać niekorzystny wpływ na zdrowie człowieka, świat zwierzęcy i roślinny, a jego szkodliwość zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania. Hałas występuje powszechnie zwłaszcza wzdłuż tras komunikacyjnych, obiektów przemysłowych i usługowych o charakterze wytwórczym.

Na terenie gminy nie ma stałego punktu pomiarowego, jednak można przyjąć, że głównym jego źródłem jest hałas drogowy, uzależniony od wielu czynników, w tym m.in.:

- od układu drogowego,
- natężenia i struktury ruchu,
- średniej prędkości strumienia pojazdów,
- stanu technicznego nawierzchni,
- stanu technicznego pojazdów.

Drogą generującą największy ruch, a co za tym idzie również znaczny hałas na obszarze objętym zmianą studium, jest droga krajowa nr 63 – granicząca z obszarem opracowania od strony wschodniej. Według Generalnego Pomiaru Ruchu wykonanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w latach 2020-2021, natężenie ruchu na przedmiotowej drodze kształtowało się następująco:

Średni dobowy ruch na odcinku pomiarowym zlokalizowanym w sąsiedztwie obszaru analizowanego

Odcinek	Pojazdy silnikowe ogółem [poj/dobę]	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych [poj/dobę]						
		Motocykle	Sam. osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
					bez przycz.	z przycz.		
droga krajowa Nr 63 odcinek Ceranów /DW695/ - Sokołów Podl. /ul. Kilińskiego (DK62)	3 310	21	2 528	336	93	273	32	27

Źródło: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Poza hałasem komunikacyjnym, na terenie analizowanym nie występują inne istotne źródła hałasu. Pozostałe przyczyny uciążliwości akustycznych mają charakter lokalny – związane są z obszarami zabudowy. Na terenie obszaru objętego zmianą studium brak jest jednak zakładów, które mogłyby stanowić istotne źródło zanieczyszczeń atmosfery w zakresie emisji hałasu.

d. Zagrożenia powodowane promieniowaniem elektromagnetycznym

Ponieważ na terenie objętym zmianą studium nie przeprowadzono badań w zakresie monitoringu pól elektromagnetycznych (PEM), nie jest możliwe dokonanie szczegółowych analiz w tym zakresie. Niemniej jednak do potencjalnych źródeł oddziaływania elektroenergetycznego można zaliczyć istniejące linie elektroenergetyczne średniego oraz niskiego napięcia.

e. Poważne awarie

W granicach obszaru analizowanego nie występują istniejące oraz nie planuje się lokalizacji nowych zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

4. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM ALBO KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokołów Podlaski, dla części obrębu ewidencyjnego Łubianki (zmiana studium nr 3) uwzględni cele ochrony środowiska zawarte w wielu dokumentach strategicznych, które zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, w tym między innymi:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
  - Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.),
  - Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
  - Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem,
  - Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
  - Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- oraz dyrektywy, rozporządzenia, decyzje Unii Europejskiej. Do ważniejszych z nich, których cele ochrony środowiska są istotne z punktu widzenia projektu studium zaliczyć należy:

- Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- Dyrektywę 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko Tekst mający znaczenie dla EOG (Dz. Urz. OJ L 26 z 28 stycznia 2012 r. z późn. zm.),
- Dyrektywę 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy,
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz. Urz. UE L 334 z 17 grudnia 2010 r. z późn. zm.)
- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Rozporządzenie Rady 3254/91/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie działań Wspólnoty w zakresie ochrony przyrody.

Projekt zmiany studium uwzględni wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w w/w dokumentach, poprzez wprowadzenie szeregu ustaleń z zakresu ochrony środowiska. Dodatkowo uwzględni również sieć obszarów o istotnych walorach przyrodniczych, które są zagrożone w skali europejskiej – tzw. „Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000”, umożliwiając tym samym realizację spójnej polityki ochrony w/w zasobów.

Na szczeblu krajowym, cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe, w tym: Polityka Ekologiczna Państwa 2030. Dokument respektuje zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczpospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz koniecznością zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Część z nich została uwzględniona przy sporządzaniu projektu planu, a do najważniejszych wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń planistycznych, wymienić należy m.in.:

- zasadę równego dostępu do środowiska przyrodniczego - projekt zmiany studium, poprzez zastosowane rozwiązania z zakresu ochrony środowiska oraz zachowanie puli terenów otwartych sprzyja zachowaniu istniejącego zróżnicowania ekosystemu,
- zasadę uspołecznienia polityki ekologicznej – projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlega procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, która to zapewnia czynny udział w procedowanym dokumencie wszystkim zainteresowanym stronom,
- zasadę prewencji – projekt studium na etapie planowania poszczególnych przedsięwzięć wybiera najbardziej optymalne kierunki zagospodarowania a poprzez zastosowane rozwiązania z zakresu ochrony środowiska oraz uzbrojenia terenu zapobiega powstawaniu zanieczyszczeń.

Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego w opracowanym dokumencie odbywać się będzie zatem poprzez szereg działań uwzględniających w/w dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Cele te będą realizowane poprzez rozwój i uporządkowanie zagadnień związanych z infrastrukturą techniczną oraz ochronę środowiska przyrodniczego.

5. PRZEDSTAWIENIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM, W TYM ZAPROPONOWANYCH ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH

a. Informacje o głównych celach, zawartości oraz powiązaniach z innymi dokumentami

Kompleksowe ustalenia polityki przestrzennej gminy Sokołów Podlaski sformułowano w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonym uchwałą Nr VII/52/99 Rady Gminy w Sokołowie Podlaskim z dnia 27 kwietnia 1999 r., zmienionym uchwałą Nr V/31/2015 Rady Gminy Sokołów Podlaski z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokołów Podlaski, dla części obrębu geodezyjnego Łubianki (zmiana studium nr 1) oraz kolejno:

- Zarządzeniem zastępczym Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia obszarów udokumentowanych złóż kopalin do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokołów Podlaski,
- Zarządzeniem zastępczym Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia obszarów udokumentowanych złóż kopalin do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokołów Podlaski.

Uwzględniając potrzebę korekty określonych zasad zagospodarowania Rada Gminy Sokołów Podlaski uchwałą Nr XL/217/2021 z dnia 9 grudnia 2021 r. przystąpiła do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokołów Podlaski, dla części obrębu ewidencyjnego Łubianki (zmiana studium nr 3), obejmującego powierzchnię ok. 21,23 ha.

Opracowując zmianę studium uwzględniono zasady określone w strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa, ustalenia strategii rozwoju powiatu oraz strategii rozwoju gminy.

Tryb opracowania określają przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2022 poz. 503) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233)**.

b. Ustalenia projektu zmiany studium

Przedmiotem zmiany studium jest korekta zasad zagospodarowania obejmująca zmianę przeznaczenia w następującym zakresie:

** akt uchylony Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2021 r. poz. 2405) – z zastrzeżeniem §9 ust. 1 przedmiotowego dokumentu.

Projektowane zmiany		
Ustalenia obowiązującej edycji studium	Projektowane zmiany	Powierzchnia (ha)
Teren	Teren	
zwarta zabudowa mieszkalna jednorodzinna, w tym zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (wolnostojąca, bliźniacza lub szeregowa) oraz zabudowa usługowa – strefa zwartej zabudowy mieszkalnej i usługowej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa	14,5892
	zabudowa produkcyjna i usługowa	4,3296
	usługi sportu	2,3224

Mając na uwadze zakres aktualnej edycji zatwierdzonej, zmiana ustaleń dotyczy wyłącznie korekty przeznaczenia w obszarach obszaru objętego uchwałą intencyjną – pozostała część opracowania pozostaje bez zmian.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNAČĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO

Przedmiotem zmiany studium jest korekta przeznaczenia obszaru, gdzie do nowych inwestycji, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń studium zalicza się teren zabudowy produkcyjno – usługowej, wyznaczony na dotychczasowym terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej.

Pozostałe korekty funkcjonalne uznaje się za spójne z dotychczas określonym przeznaczeniem - nowo wyznaczony teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz teren sportu mieszczą się w katalogu funkcjonalnym dopuszczonym dotychczasową polityką planistyczną - obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej, zgodnie z ustaleniami dotychczasowej edycji studium obejmował: „zwartą zabudowę mieszkalną jednorodzinną, w tym zabudowę mieszkaniową jednorodziną (wolnostojącą, bliźniaczą lub szeregową) oraz zabudowę usługową (...) Ponadto dopuszcza się sytuowanie funkcji towarzyszących i uzupełniających:

- tereny sportu i rekreacji,
- tereny zieleni,
- tereny komunikacji,
- tereny infrastruktury technicznej.”

Uwzględniając powyższe, tj. fakt, iż pozostałe elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej utrzymują dotychczasowy kierunek zagospodarowania podlegający strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko w ramach podstawowej edycji studium, w ramach niniejszej prognozy przeanalizowano wyłącznie przedmiot zmiany studium stwierdzając następujący wpływ na poszczególne komponenty środowiska w kontekście aktualnego sposobu rozpatrywanych terenów.

Przewidywane oddziaływanie terenu zabudowy produkcyjnej i usługowej												
	bezpośrednie	pośrednie	wrótnie	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne	neutralne
różnorodność biologiczną	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0
ludzi	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0
zwierzęta	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
rośliny	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
wodę	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0
powietrze	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0
powierzchnię ziemi	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
krajobraz	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
klimat (akustyczny)	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
zasoby naturalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zabytki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobra materialne	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0

0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie

Realizacja obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług niewątpliwie wywoła skutki dla środowiska obejmujące w szczególności ingerencję w krajobraz. Ponadto, podczas prowadzenia prac budowlano-montażowych dojdzie do miejscowej likwidacji pokrywy glebowej i roślinności. Powyższe w sposób pośredni wywoła również skutki dla występującej na danym terenie fauny, a w konsekwencji ograniczy różnorodność biologiczną. Należy jednak zauważyć, iż na danym terenie nie stwierdzono ponadprzeciętnej różnorodności w zakresie fauny i flory, rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych lub miejsc żerowania oraz występowania gatunków roślin i zwierząt chronionych, stąd wskazane wyżej ograniczenia i oddziaływania będą miały skutek negatywny, lecz ich zakres nie powinien być znaczący dla środowiska.

W wyniku realizacji planowanych ustaleń mogą również ulec pogorszeniu warunki arosanitarne oraz akustyczne, przy czym zakłada się, iż będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i chwilowe wynikające z maszyn budowlanych i pojazdów pracujących na placu budowy.

Analizując wpływ na pozostałe komponenty środowiska, w szczególności ludzi oraz dobra materialne należy wskazać, iż uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych stanowić będzie pozytywny i długoterminowy bodziec dla rozwoju struktury gospodarczej gminy oraz rynku pracy.

7. WPLYW USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

a. Powietrze

W związku z realizacją zapisów projektu studium nie przewiduje się istotnego wzrostu oddziaływań na jakość powietrza atmosferycznego. Planowane inwestycje będą bowiem oddziaływały na powietrze głównie na etapie inwestycyjnym. Spodziewana jest zwiększona emisja substancji gazowych i pyłowych w trakcie budowy, których źródłem będą: pojazdy, silniki pracujących maszyn, sypkie materiały budowlane związane z pracami budowlanymi. Będzie to oddziaływanie krótkotrwałe o zasięgu ograniczonym do terenu budowy, które powinno ustać po zakończeniu prowadzenia prac budowlanych.

Możliwość realizacji urządzeń związanych z pozyskiwaniem energii (dopuszczenie instalacji OZE – mikroinstalacja), czy ciepła (dopuszczenie OZE – biomasy, energii słonecznej lub geotermalnej) ze źródeł odnawialnych pośrednio pozytywnie wpłynie na stan jakości powietrza. Te źródła „czystej energii” zastąpią równoważną ilość energii produkowaną w konwencjonalny sposób, zmniejszając tym samym zużycie surowców nieodnawialnych oraz emisję do powietrza zanieczyszczeń pochodzących z procesów ich energetycznego spalania.

Zachowanie puli terenów aktywnych biologicznie przyczyni się do ograniczenia rozprzestrzeniania się różnego rodzaju zanieczyszczenia, które są noszone przez wiatr. Drzewa pochłaniają i neutralizują bowiem różne substancje toksyczne, takie jak: dwutlenek węgla, dwutlenek siarki oraz metale ciężkie.

b. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby

Realizacja nowej zabudowy i wynikające stąd roboty ziemne w oczywisty sposób naruszą istniejącą strukturę gruntu. W zależności od stopnia przekształcenia powierzchni ziemi transformacji ulegną również gleby. Na skutek prowadzenia prac budowlanych nastąpi zmiana ułożenia przypowierzchniowych warstw gleby oraz zmiana składu chemicznego gruntów i ich właściwości technicznych, m.in. uziarnienia, zagęszczenia, stopnia plastyczności. Całkowite wykluczenie gleb z rolniczego użytkowania dotyczyć będzie terenów przewidzianych pod zainwestowanie (w tym: budynki, dojazdy, parkingi). Zmiany te jednak należy uznać za nieuniknione w przypadku tego typu inwestycji. Ustalenia studium dotyczące minimalnych udziałów powierzchni czynnych biologicznie pozwolą jednak przynajmniej częściowo ograniczyć zasięg potencjalnej degradacji gleb i powierzchni ziemi.

c. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Powiększenie obszarów zabudowanych, wiąże się ze wzrostem udziału powierzchni trwale uszczelnionych oraz pojawieniem się nowych obiektów, których funkcjonowanie związane jest z generowaniem ścieków bytowych

i komunalnych. Skutkiem podejmowania tego rodzaju działań jest ograniczenie powierzchni umożliwiającej swobodną infiltrację wód opadowych i roztopowych (skutkujące ograniczeniem zasilania wód podziemnych), przyspieszenie tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych (np. parkingi towarzyszące zabudowie) oraz zwiększenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego na skutek prowadzenia niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej, co może być szczególnie groźne w sąsiedztwie istniejących cieków wodnych i w ich dolinach. W związku z powyższym, aby zminimalizować lub wyeliminować ryzyko wspomnianych powyżej oddziaływań konieczne jest podłączenie wszystkich projektowanych obiektów do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

d. Oddziaływanie na krajobraz

Opracowywany dokument przestrzega zasad estetyki i spójności z otaczającym krajobrazem wszelkich realizowanych obiektów. Przeobrażenia krajobrazu w ramach terenów zabudowy nie powinny być znaczące. Początkowo może jedynie ucierpieć estetyka (oddziaływania niekorzystne krótkoterminowe, chwilowe), co będzie związane z procesami budowlanymi. Na etapie funkcjonowania zabudowy, projektowane obiekty swym charakterem i kubaturą nie powinny jednak odbiegać od zabudowy sąsiednich terenów.

e. Klimat

Przedsięwzięcia określone zmianą studium nie przyczynią się do istotnych modyfikacji uwarunkowań termicznych, wietrznych, wilgotnościowych, a tym samym pogłębienia zmian klimatu.

f. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy

Realizacja nowej zabudowy, jak każda inwestycja budowlana, w sposób bezpośredni oddziaływać może na stan siedlisk oraz liczebność i stan gatunków flory i fauny naziemnej, występujących w obrębie terenu, na którym prowadzone będą prace budowlane. Obecnie są to w większości obszary wykorzystywane rolniczo, łąki i pastwiska, gdzie roślinność posiada niskie walory przyrodnicze i jest silnie przekształcona w wyniku działalności człowieka. W wyniku miejscowego usunięcia pokrywy glebowej (pod budowę fundamentów), likwidacji i/lub przemieszczeniu ulegnie natomiast fauna glebowa występująca w obrębie prowadzonych prac. Ponadto, w fazie budowy okresowo wystąpi także oddziaływanie na faunę naziemną bytującą/żerującą w obrębie terenu inwestycji. Jego przyczyną będzie wzmożony ruch samochodów oraz praca maszyn budowlanych powodujące hałas, drgania i zanieczyszczenia powietrza. Będą to jednak oddziaływania krótkotrwałe i nie powinny one mieć istotnego wpływu na stan populacji fauny występującej na terenie gminy, nawet w skali lokalnej.

g. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna podnosi odporność przedsięwzięć oraz obszarów na oddziaływanie zmian klimatu i klęsk żywiołowych. Dobrze funkcjonujące tereny zielone mogą regulować np.: strumienie deszczówki zmniejszając ryzyko zalania. Obszary zielone mają wpływ chłodzący i ograniczają oddziaływanie fal upałów, zwłaszcza wśród zwartej zabudowy. Rośliny stabilizują glebę, ograniczając ryzyko osuwisk. Wspieranie różnorodności może również przynieść wyraźne korzyści w zakresie obiegu węgla, zwiększając możliwość pochłaniania i składowania dwutlenku węgla w glebie i materii roślinnej. W związku z powyższym, bardzo istotna z punktu widzenia projektowanego dokumentu była ochrona bioróżnorodności, co pośrednio będzie przeciwdziałało negatywnym skutkom klęsk żywiołowych, które w wyniku zmian klimatycznych mogą stanowić coraz większe źródło zagrożenia.

Zapisy zmiany studium chronią różnorodność biologiczną poprzez racjonalne kształtowanie przestrzeni, co wiąże się z odpowiednim sposobem zagospodarowania terenu zgodnym z jego predyspozycjami przyrodniczymi (walorami i wrażliwością na degradację). W ramach projektowanych terenów zabudowy nie zidentyfikowano miejsc, które mogłyby pełnić funkcję siedlisk dla większej populacji organizmów roślinnych, zwierzęcych (zwłaszcza ptaków i owadów), czy też mikroorganizmów decydujących o różnorodności danego obszaru. Dodatkowo projekt studium wprowadza zasady ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, poprzez wprowadzenie wskaźników dotyczących zabudowy i zagospodarowania

terenu, dzięki czemu zapewnia odpowiednie warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej, warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu w ramach terenów przeznaczonych do zainwestowania.

h. Oddziaływanie na obszary chronione

W granicach obszaru objętego zmianą studium nie występują: punktowe i obszarowe formy ochrony przyrody, korytarze ekologiczne, rośliny, zwierzęta i grzyby objęte ochroną gatunkową, typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunki roślin i zwierząt wymienionych w Załączniku Dyrektywy Siedliskowej.

Z uwagi na niewielką powierzchnię omawianego obszaru oraz znaczne odległości od najbliższych form ochrony przyrody:

- użytek ekologiczny „Użytek 611”, usytuowany w odległości ok. 4 km w kierunku północno - zachodnim od granic opracowania,
- Sielecko – Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu – usytuowany w odległości ok. 7,5 km w kierunku południowo - zachodnim od granic opracowania,
- rezerwat przyrody Śnieżyczki – usytuowany w odległości ok. 8 km w kierunku południowo - wschodnim od granic opracowania.

nie przewiduje się by realizacja planowanych inwestycji mogła mieć jakikolwiek negatywny wpływ na pogorszenie ich walorów przyrodniczych.

i. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Jako zasoby naturalne można rozumieć każdy element środowiska przyrodniczego. Ponieważ jednak wpływ ustaleń planu na wody, gleby, klimat, rośliny, itp. elementy omówiono wcześniej, w tym miejscu pod pojęciem „zasoby naturalne” zdefiniowano oddziaływanie na udokumentowane złoża surowców naturalnych – w granicach obszaru objętego zmianą studium nie występują zasoby naturalne.

j. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Żadne z przedsięwzięć określonych w projektowanym dokumencie nie będzie źródłem istotnych zmian w klimacie akustycznym (poza zwiększonym krótkotrwałym hałasem związanym z prowadzeniem prac budowlano-montażowych, który jednak ogranicza się do terenu budowy, zaplecza budowy oraz dróg dojazdowych i związany jest z każdym procesem inwestycyjnym).

Uwzględniając, iż ustalenia dotychczasowej studium dopuszczają realizację zabudowy na rozpatrywanym terenie, a tym samym zakładały hałas związany z procesami inwestycyjnymi, uznaje się, iż procedowana zmiana studium nie wprowadza istotnych zmian w klimacie akustycznym.

k. Oddziaływanie na ludzi

Nie przewiduje się, by realizacja projektowanych zmian mogła mieć bezpośredni stały negatywny wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi. Jedynie na skutek prowadzonych prac budowlanych okresowo należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny, a także zwiększonej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych pochodzących ze źródeł komunikacyjnych. Są to jednak oddziaływania nieuniknione przy realizacji każdej inwestycji budowlanej. Funkcjonowanie terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej może przyczynić się do gromadzenia w ich bezpośrednim sąsiedztwie zanieczyszczeń oraz hałasu pochodzenia komunikacyjnego. Stopień ich oddziaływania będzie zależał od rodzaju prowadzonej działalności, przy czym zgodnie z przepisami odrębnymi nie może dochodzić do przekraczania dopuszczalnych przepisami prawa parametrów.

I. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

W granicach terenu objętego zmianą studium nie są zlokalizowane: obiekty ujęte w rejestrze zabytków, obiekty oraz obszary ujęte w gminnej ewidencji zabytków, a także stanowiska archeologiczne, przy czym częściowo występuje strefa ochrony archeologicznej – w granicach terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. Uznając jednak, iż wskazany teren nie stanowi nowego elementu zagospodarowania, nie prognozuje się, by ustalenia studium spowodowały jakiegokolwiek niekorzystne oddziaływanie na ww. obszar związany z ochroną dziedzictwa kulturowego. Ponadto, w obrębie wyznaczonej strefy wszelka działalność inwestycyjna, związana z prowadzeniem prac ziemnych (kubaturowa, liniowa, drogowa, pozyskiwania surowców mineralnych) powinna być powadzona zgodnie z przepisami odrębnymi.

m. Oddziaływanie na dobra materialne

Nie należy spodziewać się znaczącego oddziaływania na istniejące dobra materialne, występujące na przedmiotowym obszarze.

8. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Określenie zestawu uniwersalnych wytycznych służących ochronie przyrody i środowiska oraz niwelujących negatywne oddziaływania jest trudne. W zależności od zastosowanej techniki oraz opracowanej technologii, wrażliwości poszczególnych komponentów środowiska i przyrody na niekorzystne formy oddziaływania jest różna.

Zmiana studium, w celu zminimalizowania potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji jej zapisów przejmuje rozwiązania eliminujące, ograniczające i kompensujące zapisane w podstawowej edycji studium obejmujące szczególności:

- uporządkowanie i ujednoczenie dotychczasowych zasad zagospodarowania,
- dostosowanie lokalizacji nowych obiektów, uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych,
- utrzymuje w ramach dominującej części terenu dotychczasowe zasady zagospodarowania,
- zapewnia ograniczanie konfliktów przestrzennych, poprzez właściwe lokalizowanie poszczególnych funkcji,

W przypadku respektowania podstawowych zapisów studium stan środowiska przedmiotowego obszaru nie powinien ulec pogorszeniu, dlatego w prognozie oddziaływania na środowisko nie wyznacza się dodatkowych rozwiązań, które mogłyby zapobiegać, ograniczać i rekompensować negatywny wpływ na środowisko projektowanego zagospodarowania.

9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU

W ustaleniach zmiany studium położono szczególny nacisk na działania zarówno zabezpieczające środowisko, jak i modelujące je w ten sposób, który stara się harmonijnie wpisać każdy proces inwestycyjny w otaczający krajobraz. Projektowane funkcje przyczynią się do pewnych zmian w stanie środowiska, szczególnie w zakresie degradacji pokryw glebowej czy zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, które będą rezultatem realizacji nowej zabudowy. Jednak przy zastosowaniu szeregu rozwiązań mających na celu zminimalizowanie potencjalnych oddziaływań, nie należy spodziewać się skutków, które należałoby klasyfikować w kategorii zagrożeń środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równocześnie z analizowanym opracowaniem, dzięki czemu możliwe było wprowadzenie takich rozwiązań, które pozwoliły na uniknięcie potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów przestrzennych, doprowadzając do wyboru najkorzystniejszych, a zarazem optymalnych kierunków działań.

Uwzględniając powyższe nie formułuje się rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium.

10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Żadne rozwiązania zawarte w projektowanym dokumencie nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

11. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Teren objęty zmianą studium nie jest objęty ustaleniami obowiązujących planów miejscowych, w związku z powyższym w przypadku braku realizacji postanowień przedmiotowego dokumentu, na przedmiotowym terenie:

- może utrzymać się dotychczasowy sposób użytkowania – nie nastąpiłaby tym samym żadna istotna zmiana w środowisku,
- istnieje możliwość uzyskania decyzji o warunkach zabudowy (po spełnieniu warunków określonych przepisami art. 61 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) co przyczyniłoby się do powstania przekształceń w zakresie rzeźby, powierzchni biologicznie czynnych, roślinności, krajobrazu, itp., przy czym będą one uzależnione od rodzaju planowanych inwestycji.

12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.

Zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmianę – Wójt Gminy Sokołów Podlaski – zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym realizacji projektowanego dokumentu). Jednak przepisy w/w ustawy nie regulują metod analizy zapisów studium. Instrumentem badania jakości środowiska jest monitoring, zapisany w odrębnych aktach prawnych. Jego zakres i częstotliwość pomiarów zależna jest od rodzaju inwestycji zapisanych w studium. Za najważniejsze, z punktu widzenia ochrony środowiska należy uznać monitorowanie zmian jakości wód podziemnych i jakości powietrza.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy dokument jest prognozą oddziaływania na środowisko dotyczącą ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokołów Podlaski, dla części obrębu ewidencyjnego Łubianki (zmiana studium nr 3). Głównym celem opracowania jest wskazanie, w jakim stopniu kierunek zagospodarowania określony zmianą studium będzie miał wpływ na środowisko przyrodnicze, dokonanie oceny czy jego zapisy nie naruszają idei zrównoważonego rozwoju zapewniających zachowanie prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi dla obecnych i przyszłych pokoleń oraz wskazanie metod zmniejszenia lub wykluczenia uciążliwości dla środowiska wynikających z realizacji planowanych działań.

Do pozostałych celów zalicza się:

- ocenę możliwości oddziaływań transgranicznych,
- identyfikację obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe,
- ocenę na ile zaproponowane rozwiązania pozwolą wzbogacić lub odtworzyć obniżone i zdegradowane wartości środowiska,
- ocenę możliwości pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko składa się z części tekstowej oraz części graficznej, opracowanej w skali 1:3 000. Z uwagi na obszar objęty zmianą ustaleń oraz ich zakres:

- analizę i ocenę stanu środowiska sformułowano w odniesieniu do terenu całej gminy zawężając zakres ustaleń do obszaru zmiany na etapie formułowania stopnia oddziaływania przyjętych ustaleń na poszczególne komponenty ochrony środowiska,
- wskazano, iż zakres przejętych ustaleń:
  - nie naruszy zasad ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym,

- nie wywołuje transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- odstąpiono do sformułowania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań wskazanych w zmianie studium.

Dokonując oceny ustaleń zawartych w projekcie zmiany studium przedstawiono:

- przyjęte rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne,
- ich wpływ na poszczególne komponenty środowiska,
- potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji postulowanych ustaleń,
- propozycję metod analiz skutków realizacji.

Kompleksowe ustalenia polityki przestrzennej gminy Sokółów Podlaski sformułowano w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonym uchwałą Nr VIII/52/99 Rady Gminy w Sokółowie Podlaskim z dnia 27 kwietnia 1999 r., zmienionym uchwałą Nr V/31/2015 Rady Gminy Sokółów Podlaski z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokółów Podlaski, dla części obrębu geodezyjnego Łubianki (zmiana studium nr 1) oraz kolejno:

- Zarządzeniem zastępczym Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia obszarów udokumentowanych złóż kopalin do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokółów Podlaski,
- Zarządzeniem zastępczym Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia obszarów udokumentowanych złóż kopalin do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokółów Podlaski.

Uwzględniając potrzebę korekty określonych zasad zagospodarowania Rada Gminy Sokółów Podlaski uchwałą Nr XL/217/2021 z dnia 9 grudnia 2021 r. przystąpiła do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokółów Podlaski, dla części obrębu ewidencyjnego Łubianki (zmiana studium nr 3), obejmującego powierzchnię ok. 21,23 ha.

Przedmiotem zmiany studium jest korekta zasad zagospodarowania obejmująca zmianę przeznaczenia w następującym zakresie:

Projektowane zmiany		
Ustalenia obowiązującej edycji studium	Projektowane zmiany	Powierzchnia (ha)
Terren	Terren	
zwarta zabudowa mieszkalna jednorodzinna, w tym zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (wolnostojąca, bliźniacza lub szeregowa) oraz zabudowa usługowa – strefa zwartej zabudowy mieszkalnej i usługowej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa	14,5892
	zabudowa produkcyjna i usługowa	4,3296
	usługi sportu	2,3224

Mając na uwadze zakres aktualnej edycji zatwierdzonej, zmiana ustaleń dotyczy wyłącznie korekty przeznaczenia w obszarach obszaru objętego uchwałą intencyjną – pozostała część opracowania pozostaje bez zmian.

Zakres przyjętych ustaleń nie wywołuje istotnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska, a jego zakres w największym stopniu dotyczy przekształceń krajobrazu oraz powierzchni ziemi w wynikających z wprowadzenia terenu zabudowy produkcyjnej i usługowej.